

Haziran 2023

İktisadi Araştırmalar Bölümü

Alper Gürler
Bölüm Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Birim Müdürü
erhan.gul@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Berkay Arık
Uzman Yardımcısı
berkay.arik@isbank.com.tr

Utkan İnam
Uzman Yardımcısı
utkan.inam@isbank.com.tr

Büşra Akkaya
Uzman Yardımcısı
busra.akkaya@isbank.com.tr

Küresel Ekonomi

Mayıs ayında küresel risk iştahı ABD’de borç tavanına ilişkin belirsizliklerin etkisiyle baskı altında kaldı. Haziran ayının başında söz konusu yasa tasarısının Temsilciler Meclisi’nde onaylanması piyasaları destekledi.

ABD ekonomisi yılın ilk çeyreğinde yatırım ve tüketim harcamalarındaki olumlu seyrin etkisiyle yıllık bazda %1,3 büyüdü. PMI verileri Mayıs’ta imalat sektöründeki daralmanın devam ettiğine işaret ederken, hizmetler sektörü genişleme eğilimini dördüncü aya taşıdı.

Fed’in 2-3 Mayıs tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantısına ait tutanaklarda parasal sıkılaştırma patikasına dair fikir ayrılıkları ön plana çıktı.

Euro Alanı’nda 2023’ün ilk çeyreğine ilişkin büyüme verisi yıllık bazda %1,3 olarak teyit edildi. 2022 yılının son çeyreğinde %0,5 daralan Almanya, yılın ilk çeyreğinde de %0,3 oranında daralarak resesyona girdi.

Euro Alanı’nda yıllık TÜFE artışı %6,1 ile Şubat 2022’den bu yana en düşük düzeyinde gerçekleşti.

2023 yılının ilk çeyreğinde küresel borç stoku 305 trilyon USD oldu. Borç stokunun GSYH’ye oranı %333,2 düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye Ekonomisi

Türkiye ekonomisi 2023 yılının ilk çeyreğinde özel tüketim harcamalarının yüksek katkısıyla yıllık bazda %4 büyüdü. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre çeyreklik büyüme %0,3 düzeyinde gerçekleşti.

İmalat PMI Mayıs ayında 51,5 düzeyinde gerçekleşerek sektörün faaliyetlerindeki olumlu seyrin sürdüğüne işaret etti. Sektörde istihdam son üç ayda ilk kez artış kaydetti.

Mart ayında 4,5 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre Aralık 2021’den bu yana ilk kez gerileyerek 54,2 milyar USD oldu.

Merkezi yönetim bütçe açığı yılın ilk dört ayında 382,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşerek yılsonu hedefinin %58’ine ulaştı.

Mayıs ayında TÜFE aylık bazda %0,04 artarken, yıllık TÜFE enflasyonu %39,59 düzeyine geriledi. Yıllık Yİ-ÜFE enflasyonu %40,76 ile son 2 yılın en düşük düzeyinde gerçekleşti.

Mayıs toplantısında piyasa beklentisi paralelinde politika faizini değiştirmeyerek %8,5 seviyesinde tutan TCMB yılın ilk Finansal İstikrar Raporu’nu yayımladı.

Mayıs ayı genelinde dalgalı bir görünüm sergileyen BIST-100 endeksi, Nisan sonuna kıyasla %5,8 artış kaydetti. Bu dönemde USD/TL %6,9; EUR/TL %3,8 yükseldi.

Küresel Ekonomi	2
Türkiye Ekonomisi	4
Finansal Piyasalar ve TCMB	10
Bankacılık Sektörü	11
Genel Değerlendirme	12
Grafikler	13
Özet Tablolar	15

Küresel Ekonomi

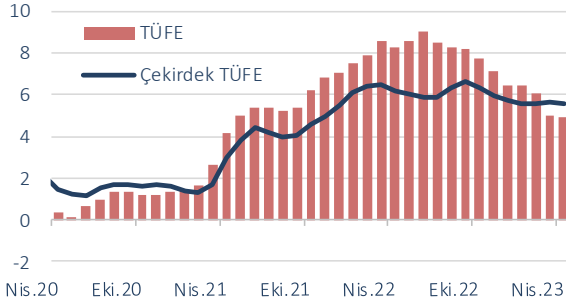
ABD’de borç tavanına ilişkin gelişmeler yakından takip edildi.

Mayıs ayında ABD’de borç tavanına ilişkin gelişmeler küresel piyasaların ana gündem maddesini oluşturdu. Borç tavanının Haziran başına kadar artırılmaması veya askıya alınmaması durumunda ülkenin temerrüde düşebileceği ve küresel finansal bir krizi tetikleyebileceği yönündeki endişeler risk iştahının ay genelinde baskı altında kalmasına neden oldu. Uzun süren müzakerelerin ardından 1 Haziran’da 31,4 trilyon USD düzeyindeki ABD borç tavanının yükseltilmesini ve yeni federal programlara yönelik harcamalarda kesintiler yapılmasını öngören yasa tasarısının Temsilciler Meclisi’nde onaylandığı açıklandı. Yasa tasarısında Covid-19 salgını sırasında sağlanan ancak kullanılmayan yardımların geri alınmasının yanı sıra konut, eğitim, bilimsel araştırma ve yerel programlara yapılan harcamaların sınırlandırılması planlanırken, askeri harcamaların önümüzdeki iki yıl boyunca artmasına izin verilmesi dikkat çekiyor. ABD Kongresi Bütçe Ofisi’nin değerlendirmesine göre, yasanın planlandığı gibi uygulanması halinde gelecek 10 yılda ülkenin bütçe açığının yaklaşık 1,5 trilyon USD azalması bekleniyor.

ABD’de 2023 yılının ilk çeyreğine ilişkin yıllıklandırılmış büyüme verisi tüketim harcamaları, özel envanter ile konut dışı sabit yatırımlardaki artışın etkisiyle %1,1’den %1,3 düzeyine revize edildi. Ülkede ikinci çeyreğe ilişkin öncü veriler ise karışık bir tablo çiziyor. Mayıs ayına ilişkin imalat PMI 48,5 değerini alarak sektörde daralmaya işaret ederken, hizmetler PMI genişleme eğilimini dördüncü aya taşıyarak 55,1 seviyesine ulaştı. Ülkede tarım dışı istihdam artışı Mayıs’ta 339 bin düzeyinde gerçekleşerek istihdam piyasasındaki olumlu görünümün genel olarak korunduğuna işaret etti. Bununla birlikte, bu dönemde işsizlik oranı %3,7 ile son 7 ayın en yüksek düzeyine ulaştı.

ABD’de Nisan ayında tüketici fiyatları yıllık bazda %4,9 ile son 24 ayın en düşük artışını kaydetti. Bu gelişmede enerji fiyatlarındaki düşüşün etkili olduğu gözlemlendi. Bununla birlikte yıllık çekirdek enflasyonun %5,5 ile yüksek düzeyini koruması ülkede enflasyona ilişkin endişelerin süreceğine işaret etti. Nisan’da emtia fiyatlarındaki düşüş paralelinde üretici fiyatlarındaki artış da ivme kaybetti. Bu dönemde

ABD Enflasyon Göstergeleri
(yıllık % değişim)

yıllık ÜFE enflasyonu %2,3 ile Ocak 2021’den bu yana en düşük düzeyine indi. Enflasyon göstergelerindeki kısmi iyileşme Fed’in para politikasında sıkılaştırma adımlarını yavaşlatabileceğine ilişkin beklentileri güçlendirirken, işgücü piyasasındaki karışık seyir faiz politikasına dair belirsizliğin süreceğine işaret ediyor.

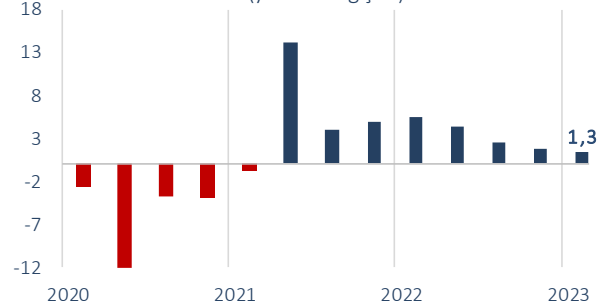
Parasal sıkılaştırmanın devamına yönelik fikir ayrılıkları Fed tutanaklarına yansdı.

Fed’in 2-3 Mayıs tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantısına ait tutanaklarda parasal sıkılaştırma politikasına dair fikir ayrılıkları ön plana çıktı. Tutanaklarda komite üyelerinin enflasyonun kabul edilemez derecede yüksek olduğu konusunda hem fikir olmakla birlikte, bazı üyelerin faiz artışlarının devamından yana oldukları, bazı üyelerin ise yıl sonuna dair ılımlı resesyon endişeleri nedeniyle daha güvercin bir politika benimsedikleri görüldü. Tutanaklarda ayrıca, Mart ayında gerçekleşen bir dizi banka iflasının ardından banka kredilerinin sıkılaşması nedeniyle ekonomik büyümeye yönelik risklerin yükseldiği belirtildi.

Euro Alanı’nda GSYH büyümesi yavaşlarken Almanya ekonomisi resesyona girdi.

Euro Alanı’nda 2023’ün ilk çeyreğine ilişkin büyüme verisi yıllık bazda %1,3 olarak teyit edildi. Öte yandan, aynı dönemde bölgenin en büyük ekonomisi Almanya, beklentilerin altında bir performans sergileyerek çeyreklik bazda %0,3 oranında daraldı. 2022 yılının son çeyreğinde de %0,5 daralan ülke ekonomisi böylece art arda iki çeyrek daralarak resesyona girmiş oldu. Mayıs ayına ilişkin PMI verileri Euro Alanı’nda imalat ve hizmet sektörleri arasındaki ayrışmanın devam ettiğine işaret etti. Bu dönemde imalat PMI 44,6 ile Mayıs 2020’den bu yana en düşük düzeyine gerilerken, hizmetler PMI 55,1 ile sektördeki genişleme eğiliminin beşinci aya taşındığını gösterdi.

Euro Alanı’nda GSYH Büyümesi
(yıllık % değişim)

Euro Alanı’nda öncü verilere göre TÜFE Mayıs ayında artış beklentisine karşın bir önceki aya göre yatay bir seyir izledi. Böylece yıllık TÜFE enflasyonu Nisan’daki %7 seviyesinden %6,1’e inerek 2022 yılının Şubat ayından bu yana en düşük değerini aldı. Beklentilerin altında açıklanan verilere rağmen enflasyonun halen yüksek seyrini sürdürmesi nedeniyle

Küresel Ekonomi

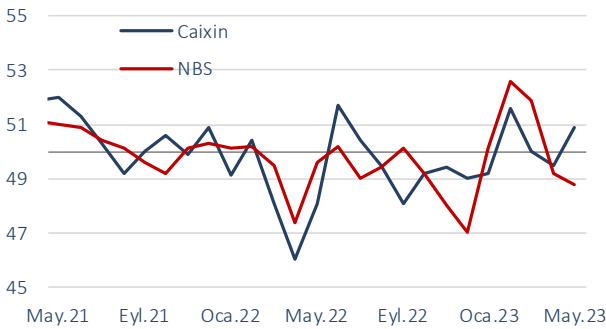
yetkililerin açıklamaları ECB'nin parasal sıkılaştırma adımlarına devam edeceğine işaret ediyor. Bölgede işsizlik oranı Nisan'da bir önceki aya göre hafif gerileyerek %6,5 seviyesinde gerçekleşti.

AB Komisyonu büyüme tahminlerini yukarı yönlü revize etti.

AB Komisyonu'nun "İlkbahar 2023 Ekonomik Tahminler" raporunda, Avrupa ekonomisinin faiz artırımlarının ve Rusya-Ukrayna savaşının yol açtığı enerji krizinin etkisiyle baskı altında kalmasına rağmen beklentilerin üzerinde performans sergilediği belirtildi. Bu kapsamda, Euro Alanı'nın 2023 yılına ilişkin büyüme tahmini %0,9'dan %1,1'e, 2024 yılı için de %1,5'ten %1,6'ya yükseltildi. Öte yandan, arz yönlü baskıların sürmesi paralelinde bölgede enflasyon göstergelerindeki bozulmanın devam edeceği belirtildi. Raporda, Türkiye'nin 2022'nin son çeyreğinde belirginleşen zayıf ihracat performansının önümüzdeki dönemde iyileşme kaydetmesinin beklendiği ifade edildi. Bu çerçevede, Türkiye'nin 2023 yılına ilişkin büyüme tahminini %3,5 düzeyinde tutan Komisyon, 2024 yılı tahminini %3'ten %4'e yükseltti. Komisyon ayrıca, Türkiye'de enflasyonun bu yıl %45 düzeyinde gerçekleştikten sonra önümüzdeki yıl %30,3 seviyesine gerileyeceğini tahmin ediyor.

Çin'de iç talep zayıf seyrini sürdürüyor.

Çin'de iktisadi faaliyet zayıf bir performans sergilemeye devam ediyor. Ülkede Nisan ayında yıllık bazda sanayi üretimi %5,6, perakende satışlar da %18,4 ile piyasa beklentilerinin altında artış kaydetti. Bu dönemde ithalat yıllık bazda %7,9 daralarak iç talebe ilişkin olumsuz bir görünüm sundu. Ayrıca, NBS imalat PMI verisi Mayıs'ta 48,8 düzeyine gerileyerek sektörde daralmanın derinleştiğine işaret etti. Bununla birlikte, KOBİ ölçeğindeki firmaların aktivitesini yansıtan Caixin imalat PMI verisi 50,9 düzeyiyle firmaların faaliyetine ilişkin ılımlı bir tablo çizdi. Bu dönemde NBS hizmetler PMI da 54,5 değerini alarak sektörde büyümenin devam etmekle beraber ivme kaybettiğinin sinyalini verdi.

Çin'de İmalat PMI

Ülkede yıllık TÜFE enflasyonu Nisan'da %0,1 ile Şubat 2021'den bu yana en düşük seviyesine geriledi. Aynı dönemde üretici fiyatları ise yıllık bazda %3,6 gerileyerek

"sıfır-covid" önlemlerinin kaldırılmasının ardından gözlenen düzensiz ekonomik toparlanmayı desteklemek için firmaların daha fazla teşvike ihtiyaç duyulabileceğine işaret etti. Bununla birlikte, Çin Merkez Bankası Mayıs ayı toplantısında gösterge niteliğindeki faiz oranlarında değişikliğe gitmedi.

Petrol fiyatları Mayıs ayında baskı altında kaldı.

Küresel imalat sektöründe gözlenen ivme kaybı Mayıs ayı genelinde petrol fiyatları üzerinde de baskı kurdu. Brent türü ham petrolün varil fiyatı aylık bazda %8,6 düşüşle 72,7 USD düzeyine geriledi. Haziran ayı başında gerçekleştirilen OPEC+ toplantısında petrol arzında bu yıl herhangi bir değişiklik yapılmayacağı; 2024 yılında ise tüm üye ülkelerin günlük petrol üretiminin 40,5 milyon varil seviyesinde tutulacağı açıklandı. Bununla birlikte, Suudi Arabistan'ın Temmuz ayında gönüllü olarak günlük 1 milyon varil ek petrol üretim kesintisine gideceğini duyurmasının etkisiyle petrol fiyatları Haziran ayının ilk günleri itibarıyla yukarı yönlü bir seyir izliyor.

Brent Türü Ham Petrol Fiyatı (USD/varil)**Küresel borç stoku 305 trilyon USD seviyesine ulaştı.**

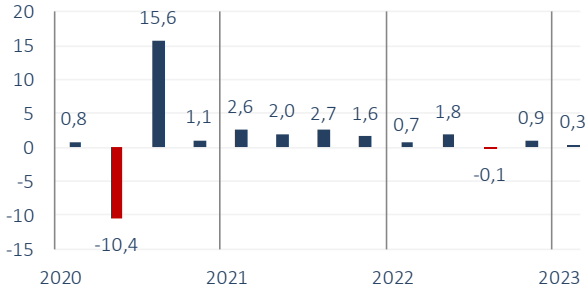
Uluslararası Finans Enstitüsü'nün (IIF) yayımladığı rapora göre, küresel borç stoku merkez bankalarının para politikasında sıkılaştırma adımlarını yavaşlattığı 2023'ün ilk çeyreğinde çeyreklik bazda 8,3 trilyon USD artışla 304,9 trilyon USD oldu. Söz konusu yükselişte finansal kesim dışındaki firmalar ile kamu borçlanmasındaki artış öne çıktı. ABD ve İsviçre'de gerçekleşen bankacılık sektörü krizinin ardından potansiyel bir kredi sıkışıklığına ilişkin endişeler artarken, kamu borçlanma stokundaki yükselişte nüfusun yaş ortalamasının artması paralelinde yükselen sağlık harcamaları etkili oldu. Raporda, artan jeopolitik gerilimlerin de önümüzdeki dönemde kamu harcamaları üzerinde baskı kurmasının beklendiği belirtildi. Yılın ilk çeyreğinde gelişmekte olan ülkelerin borç stoku 100 trilyon USD ile tarihi yüksek düzeyine ulaşırken, Çin, Meksika, Brezilya, Hindistan ve Türkiye'nin söz konusu yükselişte belirleyici olduğu gözlemlendi. Böylece, gelişmekte olan ülkelerin borç stoku/GSYH oranı %250 olurken, küresel borç stoku/GSYH oranı %333,2 düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye Ekonomisi - Büyüme

Türkiye ekonomisi 2023 yılının ilk çeyreğinde %4 büyüdü.

Türkiye ekonomisi zincirlenmiş hacim endeksine göre 2023 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %4 ile piyasa beklentilerine paralel oranda bir büyüme kaydetti. Reuters anketine göre GSYH'nin bu dönemde %3,9 oranında genişlediği tahmin ediliyordu. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre de çeyreklik bazda 2022 yılının son çeyreğinde %0,9 büyüyen Türkiye ekonomisi 2023'ün ilk çeyreğinde %0,3 oranında genişledi.

Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış
GSYH (çeyreklik % değişim)

2023'ün ilk çeyreği itibariyle yıllıklandırılmış bazda Türkiye ekonomisinin büyüklüğü cari fiyatlarla 17,1 trilyon TL, USD cinsi GSYH de 970 milyar USD oldu.

Tüketim harcamalarında güçlü görünüm devam ediyor.

Yılın ilk çeyreğinde zincirlenmiş hacim endeksi verilerine göre özel tüketim harcamaları büyümeye 10,9 puan katkı sağlarken bu dönemde kamunun tüketim harcamalarının katkısı da 0,7 puan düzeyinde gerçekleşti. Hizmetlere yönelik özel tüketim harcamalarının yılın ilk çeyreğinde ivme kaybettiği gözlenirken, dayanıklı ve yarı dayanıklı mallara yönelik talebin güçlü bir performans sergilediği izlendi. Bu dönemde deprem felaketinin ekonomik aktivite üzerinde yarattığı aşağı yönlü baskının depremin yanı sıra seçim sürecinin de etkisiyle oluşan ilave tüketim talebiyle önemli ölçüde telafi edildiği görüldü. Bu durum

Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkıları (% puan)

	2022					2023
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1
Tüketim	13,1	13,8	12,9	11,6	12,8	11,6
Özel	12,5	13,5	12,3	10,4	12,1	10,9
Kamu	0,6	0,2	0,6	1,2	0,7	0,7
Yatırım	1,2	1,4	-0,2	0,6	0,7	1,2
Stok Değişimi	-9,5	-10,1	-9,3	-5,6	-8,5	-6,0
Net İhracat	2,9	2,7	0,6	-3,1	0,6	-2,8
İhracat	3,4	3,9	2,8	-0,8	2,2	-0,1
İthalat	-0,4	-1,1	-2,2	-2,3	-1,6	-2,7
GSYH	7,6	7,8	4,0	3,5	5,6	4,0

Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Datastream, TÜİK

makine teçhizat yatırımlarındaki artışta da etkili olurken yılın ilk çeyreğinde yatırım harcamaları büyümeye 1,2 puan katkı sağladı.

Tüketim ve yatırım harcamalarındaki olumlu görünüme karşın net ihracat yılın ilk çeyreğinde büyümeyi 2,8 puan aşağı çekti. Bu gelişmede ithalattaki artışın yanı sıra ihracatın zayıf bir performans sergilemesi belirleyici oldu. 2020 yılının son çeyreğinden bu yana büyümeyi aşağı çeken stok değişimi yılın ilk çeyreğinde de büyümeyi 6 puan düşürdü.

Tarım ve sanayi sektörleri büyümeyi sınırlı ölçüde aşağı çekti.

Üretim yöntemi ile GSYH verileri incelendiğinde, yılın ilk çeyreğinde tarım ve sanayi sektörlerinin büyümeyi 0,1'er puan ile sınırlı ölçüde de olsa aşağı çektiği görüldü. İnşaat sektörü ise yıllık bazda %5,1 ile son 20 çeyreğin en hızlı artışını kaydederek büyümeye 0,2 puan katkı sağladı. Bu dönemde hizmetler sektörü de güçlü performansını koruyarak büyümeye 3,1 puan katkı sağladı.

Gelir yöntemiyle GSYH verileri altında yer alan işgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı 2023 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda 6,9 puan artarak %38 oldu. Net işletme artığının payı ise aynı dönemde 9,4 puan azalarak %38,2 düzeyine geriledi. Öte yandan TÜİK, işgücü ödemelerinin payındaki artışta EYT düzenlemesine bağlı olarak yapılan kıdem tazminatı ödemelerinin etkili olduğunu açıkladı. Kurum tarafından yapılan açıklamada EYT düzenlemesinin etkisi hariç bırakıldığında, işgücü ödemelerinin Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payının yaklaşık %33,5 olduğu belirtildi.

Beklentiler...

2023 yılının ilk çeyreğinde Türkiye ekonomisi deprem felaketi nedeniyle bir miktar ivme kaybetmesine rağmen tüketim harcamalarının desteğiyle uzun dönemli ortalamasına yakın bir ekonomik büyüme performansı kaydetti. Öncü göstergeler yılın ikinci çeyreğinde ekonomik aktivitenin bir miktar ivme kazandığına işaret etse de, ana ihrac pazarlarımızdaki resesyon endişelerinin net ihracat kanalıyla büyüme üzerinde bir miktar baskı oluşturabileceğini değerlendiriyoruz.

Türkiye Ekonomisi - Arz ve Talep Göstergeleri

İşsizlik oranı Mart ayında değişmedi.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Mart ayında işgücü 41 bin kişilik, istihdam da 37 bin kişilik sınırlı artışlar kaydetti. Böylece, işgücüne katılma oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı bir önceki aya göre değişmeyerek sırasıyla %53,6, %48,2 ve %10,0 seviyelerinde gerçekleşti. Öte yandan, 15-24 yaş aralığını kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı aylık bazda 0,7 puan artarak %20,1 seviyesine yükseldi. Atlı işgücü oranı ise altı aylık yükseliş sürecinin ardından Mart'ta aylık bazda 1,6 puan azalarak %21,8 oldu. TÜİK deprem felaketinden etkilenen 4 ilde anket uygulamasının yapılmadığını, sonuçların anket uygulaması gerçekleştirilebilen iller üzerinden Türkiye bazında tahmin verecek şekilde ağırlıklandırma yapılarak hesaplandığını belirtti.

Sanayi üretim endeksi Mart'ta aylık bazda %5,5 arttı.

Şubat ayında deprem felaketinin etkisiyle hızlı daralan mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretim endeksi Mart'ta aylık bazda %5,5 artarak toparlanma kaydetti. Bu dönemde imalat sanayii üretimi %6,1 artarken, alt sektörler arasında diğer ulaşım araçlarının üretimindeki %51,6'lık artış öne çıktı. Tekstil, fabrikasyon metal, motorlu kara taşıtı ve ana metal sanayii üretimlerindeki artışlar imalat sanayiindeki artışa katkı sağlayan diğer alt sektörler oldu. Mal grupları bazında incelendiğinde üretimin sermaye mallarında %10, dayanıklı tüketim mallarında %7,7 ve ara mallarda %5 artış kaydettiği görüldü. Öte yandan, takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimi Mart'ta yıllık bazda %0,1 azaldı.

Sanayi Üretimi ve GSYH
(yıllık % değişim)

İmalat PMI Mayıs'ta değişmeyerek 51,5 düzeyinde kaldı.

Mayıs ayında imalat PMI bir önceki aya göre değişmeyerek 51,5 düzeyinde gerçekleşti. Böylece, üst üste beşinci ayda eşik değer üzerindeki seyrini sürdüren endeks, sektörün faaliyet koşullarındaki canlı seyrin devam ettiğine işaret etti. Mayıs'ta müşteri talebindeki iyileşme sonucunda yeni siparişler ve üretim artarken, bu durum üreticilerin istihdam düzeylerini son üç aydır ilk kez artırmaya imkân sağladı. Girdi maliyetleri büyük ölçüde Türk lirasındaki değer kaybı nedeniyle yükselmeye devam etse de, satış fiyatlarının artış hızı Nisan 2020'den bu yana en düşük oranda gerçekleşti. Mayıs ayına

ilişkin sektörel PMI verileri incelendiğinde, depremden üç ay sonra sektörlerin tamamına yakınının büyüme bölgesinde yer aldığı görüldü. Bu dönemde zayıf görünüm sergileyen tek sektör, firmaların yeni sipariş almakta zorlanmaya devam ettiği ağaç ve kağıt ürünleri sektörü oldu.

Güven endeksleri Mayıs'ta genel olarak iyimser bir görünüm sundu.

Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre tüketici güven endeksi Mayıs'ta aylık bazda 3,5 puan artarak 91,1 ile Temmuz 2018'den bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Endeksin alt kalemlerinin genelinde 12 aylık döneme ilişkin beklentilerdeki iyileşmenin devam ettiği görüldü. Aynı dönemde, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış reel kesim güven endeksi Nisan ayındaki 105,1 seviyesini koruyarak reel sektörde iyimserliğin sürdüğüne işaret ederken, gelecek üç aydaki üretim hacmi ve ihracattaki pozitif beklentiler endeksi olumlu yönde etkiledi. Sektörel bazda bakıldığında hizmet sektöründe güvenin %0,6 azaldığı, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde sırasıyla %0,4 ve %4,3 artış kaydettiği görüldü. Böylece, tüketici, reel kesim ve sektörel güven endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesinden oluşan ekonomik güven endeksi de Mayıs'ta bir önceki aya kıyasla %1,4 artarak 103,7 oldu.

Konut satışları Nisan'da yıllık bazda %35,6 azaldı.

Şubat ayından bu yana yıllık bazda gerilemesini devam ettiren konut satışları Nisan ayında da %35,6 oranında azalarak 85.652 adet oldu. Bu dönemde ilk el satışlar %26 azalırken, %39,3 gerileyen ikinci el satışlar toplam konut satışlarının %68,5'ini oluşturdu. Nisan ayında yabancılara yapılan konut satışları da yıllık bazda %60,3 azalarak toplam konut satışları içinden %3 pay aldı.

Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği verilerine göre, Nisan'da yurt içi beyaz eşya satışları yüksek enflasyon nedeniyle öne çekilen talebin desteğiyle %27 artarken, sektörün toplam satışları içerisinde yaklaşık %75 paya sahip olan ihracat aynı dönemde %54 geriledi. Nisan'da sektörün toplam üretimi de %13 oranında azaldı.

Otomotiv pazarı Mayıs'ta canlı seyrini sürdürdü.

Otomotiv Distribütörleri ve Mobilite Derneği (ODMD) verilerine göre, Mayıs ayında yıllık bazda %68,5 artan otomobil ve hafif ticari araç satışları, 10 yıllık Mayıs ayı ortalamasının %69,1 üstünde gerçekleşti. Araç pazarı Ocak-Mayıs döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %60,5 oranında artarak 445.006 adet olarak gerçekleşti. ÖTV ve matrah limitinin artırılmasının da etkisiyle elektrikli otomobillerde yurt içi satışlar yılın ilk beş ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla neredeyse altı katına ulaştı.

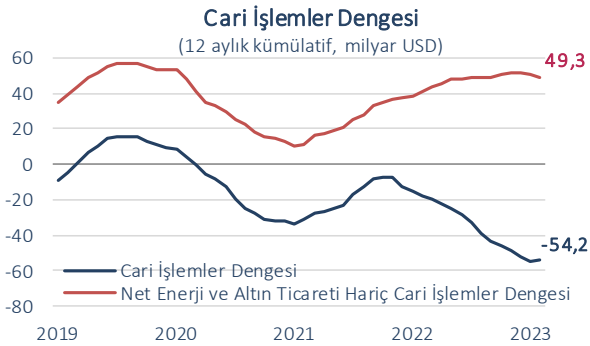
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Dış ticaret açığı Mart ayında 8,3 milyar USD oldu.

TÜİK'in açıkladığı verilere göre, Mart ayında ihracat geçen yılın aynı ayına kıyasla %4,4 artarak 23,6 milyar USD ile tarihi yüksek seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde ithalat da yıllık bazda %3,4 yükselerek 31,9 milyar USD oldu. Böylece, dış ticaret dengesi Mart'ta geçen yılın aynı ayına kıyasla %0,9 oranında genişleyerek 8,3 milyar USD ile yüksek seyrini sürdürdü. İhracatın ithalatı karşılama oranı Mart 2022'deki %73,2 seviyesinden %73,9 düzeyine çıkararak nispeten yatay seyretti.

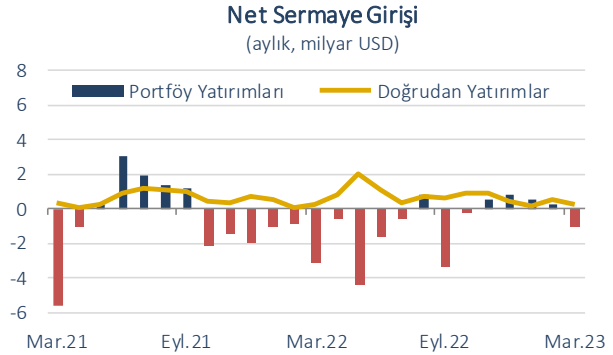
Cari açık Mart'ta piyasa beklentilerinin altında gerçekleşti.

Mart ayında cari işlemler açığı yıllık bazda %19,6 oranında azalarak 4,5 milyar USD oldu. Piyasa beklentisi bu dönemde cari açığın 5,2 milyar USD olacağı yönündeydi. Cari açığındaki yıllık düşüşte küresel enerji fiyatlarındaki gerilemenin etkisiyle dış ticaret açığındaki daralma etkili oldu. Geçtiğimiz yılın Mart ayında 7,1 milyar USD olan net enerji ithalatı bu yılın aynı ayında 4,6 milyar USD ile son 10 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Ayrıca, taşımacılık ve seyahat gelirlerinde kaydedilen hızlı artışın etkisiyle yıllık bazda %29 artarak 3,1 milyar USD'ye ulaşan net hizmet gelirleri de cari açığındaki iyileşmeyi destekledi. Böylece, 2023 yılının ilk çeyreğinde %32,8 oranında artarak 23,6 milyar USD düzeyinde gerçekleşen cari açık, 12 aylık kümülatif verilere göre Mart ayı itibarıyla 54,2 milyar USD seviyesine inerek Aralık 2021'den bu yana ilk kez geriledi.

Doğrudan yatırımlardaki zayıf seyir sürüyor.

Mart ayında yurt içine yönelik net doğrudan yatırım girişi 238 milyon USD düzeyinde gerçekleşerek zayıf seyrini sürdürdü. Bu dönemde, yurt dışı yerleşiklerin net doğrudan yatırımları 741 milyon USD olurken, bunun yaklaşık %60'ı gayrimenkul yatırımlarından oluştu. Böylece, yılın ilk çeyreğinde yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde gayrimenkul alımları 1,4 milyar USD düzeyine ulaştı. Mart ayında doğrudan sermaye yatırımları ise 225 milyon USD ile Ağustos 2022'den bu yana en düşük seviyesinde gerçekleşti.

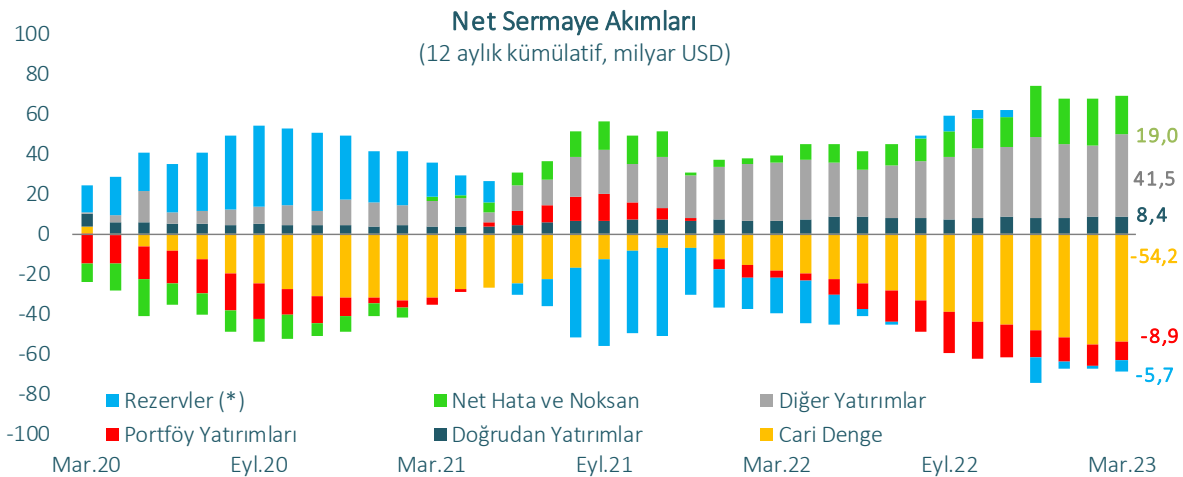

Portföy yatırımlarından 1 milyar USD net çıkış...

Mart ayında portföy yatırımlarından 1 milyar USD ile 4 ayın ardından ilk kez net çıkış gerçekleşti. Söz konusu çıkışın 256 milyon USD'lik kısmı hisse senedi piyasasından, 774 milyon USD'lik kısmı ise borç senetlerinden kaynaklandı. Bu dönemde Genel Hükümet yurt dışında tahvil ihraçları kanalıyla 750 milyon USD tutarında net borçlanma gerçekleştirirken, bankalar ve diğer sektörler yurt dışı borç senetlerine ilişkin sırasıyla 805 milyon USD ve 745 milyon USD net geri ödemeler gerçekleştirdi.

Diğer yatırımlarda son 7 ayın en yüksek sermaye girişi...

Mart ayında 7,5 milyar USD'lik net sermaye girişi gerçekleşen diğer yatırımlar kaleminde Ağustos 2022'den bu yana en yüksek sermaye girişi gerçekleşti. Söz konusu gelişimde Suudi Arabistan Kalkınma Fonu'nun TCMB'ye aktardığı mevduat belirleyici oldu. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt

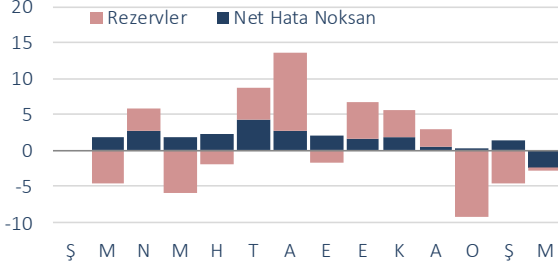
Türkiye Ekonomisi - Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 1,4 milyar USD azalırken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatları 757 milyon USD artış kaydetti.

Net hata ve noksan kaleminde 2,4 milyar USD çıkış gerçekleşti.

Mart ayında 264 milyon USD azalan rezerv varlıklar yılın ilk çeyreğinde toplam 14,3 milyar USD'lik düşüş kaydetti. Net hata ve noksan kaleminde Mart'ta 2,4 milyar USD ile Aralık 2021'den bu yana ilk kez çıkış gözlendi.

Rezervler ve Net Hata Noksan
(aylık, milyar USD)

Beklentiler...

Öncü verilere göre ihracat Mayıs ayında yıllık bazda %14,4 oranında artarak 21,7 milyar USD, ithalat da %16 oranında yükselerek 34,3 milyar USD oldu. Böylece, dış ticaret açığı 12,7 milyar USD ile Mayıs'ta da yüksek seyrini sürdürdü. Önümüzdeki aylarda ana ihracat pazarlarımızda ekonomik aktivitenin yanı sıra küresel emtia fiyatlarının seyri ve TL'nin değeri cari açık üzerinde belirleyici olmaya devam edecek. Turizm sezonunun başlamasıyla birlikte cari açık üzerindeki baskıların bir miktar hafiflemesi bekleniyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Mart 2023	Ocak - Mart 2022	2023	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.484	-17.765	-23.591	32,8	-54.221
Dış Ticaret Dengesi	-6.298	-21.312	-29.315	37,6	-97.506
Hizmetler Dengesi	3.088	6.265	8.381	33,8	52.182
Seyahat (net)	2.067	5.270	6.222	18,1	38.269
Birincil Gelir Dengesi	-1.354	-2.328	-2.567	10,3	-8.823
İkincil Gelir Dengesi	80	-390	-90	-76,9	-74
Sermaye Hesabı	-10	-3	-50	1.566,7	-82
Finans Hesabı	-6.938	-12.026	-24.441	103,2	-35.300
Doğrudan Yatırımlar (net)	-238	-653	-889	36,1	-8.405
Portföy Yatırımları (net)	1.033	4.896	303	-93,8	8.935
Net Varlık Edinimi	3	2.694	1.378	-48,8	3.179
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.030	-2.202	1.075	-	-5.756
Hisse Senetleri	-256	-1.324	-927	-30,0	-3.641
Borç Senetleri	-774	-878	2.002	-	-2.115
Diğer Yatırımlar (net)	-7.469	-8.603	-9.573	11,3	-41.525
Efektif ve Mevduatlar	-7.858	-5.930	-7.651	29,0	-36.376
Net Varlık Edinimi	-1.439	3.517	2.793	-20,6	-7.301
Net Yükümlülük Oluşumu	6.419	9.447	10.444	10,6	29.075
Merkez Bankası	5.292	3.852	6.376	65,5	9.841
Bankalar	1.127	5.595	4.068	-27,3	19.234
Yurt Dışı Bankalar	610	2.067	499	-75,9	6.061
Yabancı Para	147	2.771	2.165	-21,9	3.517
Türk Lirası	370	757	1.404	85,5	9.656
Yurt Dışı Kişiler	757	4.838	2.664	-44,9	9.578
Krediler	270	-1.417	-578	-59,2	-2.967
Net Varlık Edinimi	-179	-554	-186	-66,4	80
Net Yükümlülük Oluşumu	-449	863	392	-54,6	3.047
Bankacılık Sektörü	7	-1.230	280	-	-4.144
Bankacılık Dışı Sektörler	-464	1.597	380	-76,2	6.912
Ticari Krediler	127	-1.245	-1.328	6,7	-2.124
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-8	-11	-16	-	-58
Rezerv Varlıklar (net)	-264	-7.666	-14.282	86,3	5.695
Net Hata ve Noksan	-2.444	5.742	-800	-	19.003

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

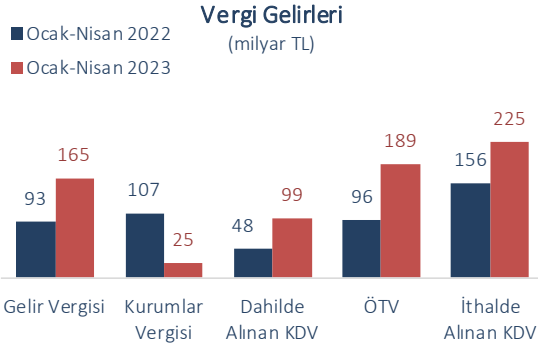
Türkiye Ekonomisi - Bütçe Dengesi

Merkezi yönetim bütçesi Nisan ayında 132,5 milyar TL açık verdi.

Nisan ayında bütçe gelirleri yıllık bazda %63,3 oranında artarak 268 milyar TL'ye ulaşırken, bütçe harcamaları cari transferler ve personel giderlerindeki hızlı yükselişlerin etkisiyle %86,9 artarak 400,4 milyar TL oldu. Böylece merkezi yönetim bütçe açığı Nisan ayında yıllık bazda %164,1 oranında genişleyerek 132,5 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Nisan ayında faiz harcamaları yıllık bazda %80,3 artışla 34,5 milyar TL, faiz dışı bütçe açığı iki katın üzerinde artarak 98 milyar TL oldu. Ocak-Nisan döneminde bütçe açığı 382,5 milyar TL, faiz dışı açık 247,3 milyar TL düzeyinde gerçekleşti.

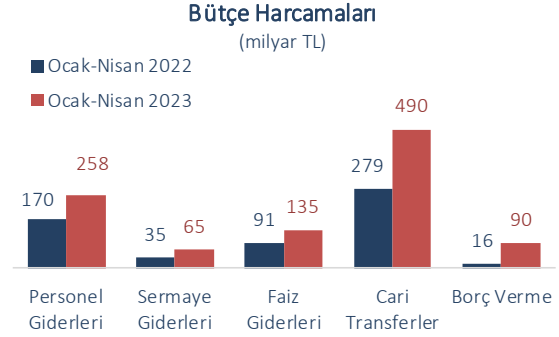
Vergi gelirlerindeki yükseliş bütçeyi desteklemeye devam etti.

Nisan ayında bütçe gelirlerinin yaklaşık %86'sını oluşturan vergi gelirleri yıllık bazda %70,8 artışla 232,7 milyar TL düzeyine ulaştı. Vergi gelirlerindeki artışta yüksek enflasyonun yanı sıra otomotiv piyasasındaki olumlu seyrin etkisiyle artan özel tüketim vergisi ve iç talepteki olumlu görünüme paralel olarak yıllık bazda yaklaşık 2,5 katına ulaşan dâhilde alınan KDV gelirleri öne çıktı. Bununla birlikte, Nisan ayında faiz ve sermaye gelirlerindeki azalışın bütçe gelirlerindeki artışı sınırlandırdığı gözlemlendi. Bu dönemde faiz gelirleri yıllık bazda %57 daralırken, sermaye gelirleri de %49,8 azaldı.

Nisan ayında cari transferler bütçe harcamalarında belirleyici oldu.

Nisan ayında bütçe harcamalarındaki yükseliş ivme kazandı. Bu dönemde hazine yardımları (%110) ve görevlendirme giderlerindeki (%167) hızlı yükselişlerin etkisiyle cari transferler yıllık bazda %84 genişleyerek harcamalardaki artışta belirleyici oldu. Personel giderlerinin yıllık bazda %95 ile hızlı artışını sürdürdüğü Nisan ayında mal ve hizmet giderleri de yaklaşık iki katına yükseldi. Bu dönemde sermaye transferlerinde gerçekleşen 16,8 milyar TL'lik yükselişte diğer kalemi altındaki 13,5 milyar TL'lik artış öne çıktı. Faiz giderleri de DİBS geri ödemelerinin etkisiyle %80,3 yükseldi. Öte yandan, Nisan'da KİT'lere yönelik iç borç aktarımlarının yıllık bazda %43 oranında azalması bütçe harcamalarındaki artışı sınırlandırdı. Bu dönemde döviz kurlarındaki nispeten yatay seyrin etkisiyle KKM hesaplarına ilişkin giderler 650 milyon TL düzeyinde gerçekleşti.

Beklentiler...

Nisan ayında vergi gelirleri merkezi yönetim bütçesini desteklerken, bütçe harcamalarındaki hızlı artış bütçe göstergelerinde bozulmaya neden oldu. Böylece, yılın ilk dört ayı itibarıyla bütçe açığı yılsonu hedefinin %58'ine ulaştı. Bu durum, izleyen aylarda ek bütçe oluşturulmasına ihtiyaç duyulabileceğine işaret ediyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Nisan		%	Ocak-Nisan		%	2023 Bütçe Hedefi	Gerç./ OVP Tahmini (%)
	2022	2023		Değişim	2022			
Harcamalar	214,3	400,4	86,9	786,0	1.445,2	83,9	4.469,6	32,3
Faiz Harcamaları	19,1	34,5	80,3	104,0	135,2	30,0	565,6	23,9
Faiz Dışı Harcamalar	195,1	365,9	87,5	682,0	1.310,0	92,1	3.904,0	33,6
Gelirler	164,1	268,0	63,3	766,6	1.062,7	38,6	3.810,1	27,9
Vergi Gelirleri	136,3	232,7	70,8	591,4	863,7	46,0	3.199,5	27,0
Diğer Gelirler	27,8	35,3	26,7	175,2	199,0	13,6	610,6	32,6
Bütçe Dengesi	-50,2	-132,5	164,1	-19,4	-382,5	1.875,9	-659,4	58,0
Faiz Dışı Denge	-31,0	-98,0	215,7	84,6	-247,3	-	-93,8	-

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Datastream

Türkiye Ekonomisi - Enflasyon

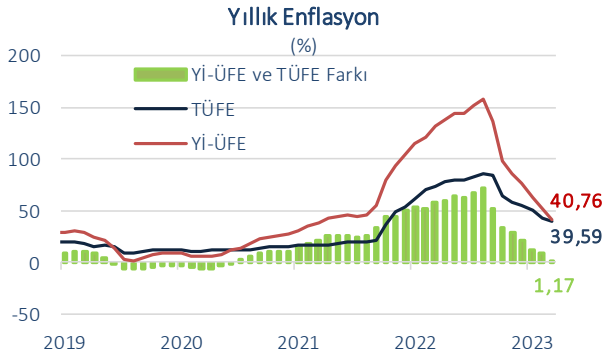
Mayıs'ta TÜFE aylık bazda %0,04 arttı.

Mayıs ayında TÜFE %0,04 ile Haziran 2019'dan bu yana en ılımlı artışını kaydetti. Piyasa beklentisi tüketici fiyatlarının aylık bazda %0,2 düşeceği yönündeydi. Bu dönemde yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) %0,65 yükseldi.

Mayıs (değişim %)	TÜFE		Yurt İçi ÜFE	
	2022	2023	2022	2023
Aylık	2,98	0,04	8,76	0,65
Yılsonuna Göre	35,64	15,26	51,43	7,81
Yıllık	73,50	39,59	132,16	40,76
Yıllık Ortalama	39,33	63,72	80,38	95,80

Yıllık enflasyon göstergeleri düşüşünü sürdürdü.

Mayıs ayında yıllık enflasyon göstergeleri yüksek bazın ve enerji fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle iyileşme kaydetmeye devam etti. Bu dönemde yıllık TÜFE enflasyonu %39,59 ile son 17 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Yİ-ÜFE de enerji fiyatlarındaki aşağı yönlü seyrin etkisiyle yıllık bazda %40,76 ile Mayıs 2021'den bu yana en yavaş artışını kaydetti.

TÜFE artışını konut grubu sınırlandırdı.

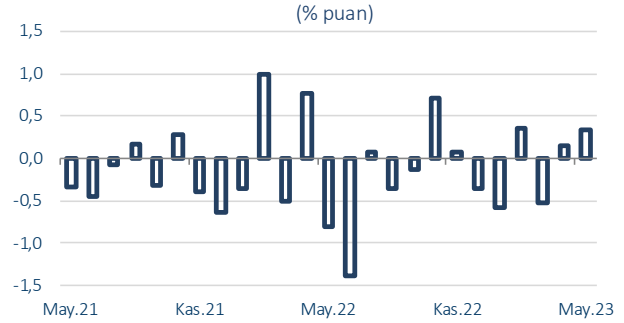
Mayıs ayında 12 ana harcama grubunun 11'inde fiyatlar artış kaydetti. Bu dönemde konut grubu, doğal gazın konutlara bir ay ücretsiz verilmesi ve TÜİK'in "sıfır fiyat" yöntemini uygulamasının etkisiyle aylık TÜFE enflasyonunu 209 baz puan aşağı çekti. Ayrıca, endekste en yüksek ağırlığa sahip olan gıda ve alkolsüz içecekler grubu da sebze ve balık fiyatlarındaki düşüş paralelinde aylık enflasyona 19 baz puan ile sınırlı katkıda bulundu. Lokanta ve oteller grubu ise 61 baz puan ile aylık enflasyonu en fazla artıran grup oldu. Aynı dönemde, yeni sezon nedeniyle fiyatların aylık bazda %9,9 yükseldiği giyim ve ayakkabı grubu da aylık enflasyonu 54 baz puan artırdı. Mayıs ayında enerji fiyatlarındaki düşüş paralelinde mal fiyatlarında kaydedilen %1,80 seviyesindeki

azalışa karşılık, hizmet fiyatlarının %4,60 yükselmesi enflasyondaki katılığın sürdürdüğüne işaret etti.

Çekirdek enflasyon göstergeleri...

Mayıs ayında mevsimlik ürünler hariç aylık TÜFE enflasyonu -%0,28 ile manşet enflasyonun altında gerçekleşti. Öte yandan, aynı dönemde B endeksi (işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç TÜFE) %3,60, C endeksi de (enerji, gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ve altın hariç TÜFE) %4,25 ile manşet enflasyonun üzerinde artış kaydetti. B ve C endekslerindeki yıllık artışlar sırasıyla %47,70 ve %46,62 oldu.

Mevsimsel Faktörlerin Aylık Enflasyona Katkısı

Mayıs'ta enerji grubu Yİ-ÜFE artışını sınırlandırmaya devam etti.

Mayıs ayında elektrik gaz üretim ve dağıtım grubunda fiyatlar aylık bazda %7,36 gerileyerek Yİ-ÜFE enflasyonunu 53 baz puan ile en fazla aşağı çeken grup oldu. Ayrıca, kok ve rafine petrol ürünleri grubu da üretici fiyat artışını 42 baz puan sınırlandırdı. Öte yandan, fiyatların aylık bazda %3,2 yükseldiği gıda grubu, aylık Yİ-ÜFE enflasyonunu 59 baz puan ile en fazla artıran grup olmaya devam etti. Söz konusu grubu Yİ-ÜFE enflasyonunu 16 baz puan yukarı çeken fabrikasyon metal ürünler takip etti.

Beklentiler...

Mayıs ayında enflasyon göstergeleri hizmet fiyatlarındaki katılığa rağmen doğal gazda "sıfır fiyat" uygulamasının etkisiyle iyileşme kaydetti. Önümüzdeki dönemde hanehalkının 25 metreküplük doğal gaz tüketiminin kamu tarafından sübvansede edilmesinin enflasyondaki yükselişi düşük düzeyde de olsa sınırlandırmaya devam etmesi bekleniyor.

	28.Nis	31.May	Değişim
5-Y CDS Primi (baz puan)	532	597	65 bp ▲
2-Y Gösterge Tahvil Faizi	%17,14	%11,95	-519 bp ▼
BIST-100	4.618	4.887	%5,8 ▲
USD/TL	19,4478	20,7973	%6,9 ▲
EUR/TL	21,4250	22,2334	%3,8 ▲
Döviz Sepeti*	20,4364	21,5154	%5,3 ▲

(*) (0,5 USD/TL + 0,5 EUR/TL)

Küresel piyasalar Mayıs ayında karışık bir görünüm sergiledi.

Mayıs ayına Fed ve ECB'nin faiz artırımlarına devam etmesiyle baskı altında başlayan küresel risk iştahı, merkez bankaları yetkililerinin faiz artırım sürecinin devamına ilişkin birbirinden ayrılan mesajları ve ABD'de borç tavanına ilişkin gelişmeler çerçevesinde ay boyunca dalgalı bir seyir izledi. MSCI küresel borsa endeksi Mayıs ayını %1,25 azalışla 2.801 seviyesinde tamamladı. MSCI gelişmekte olan ülkeler endeksi de %1,90 gerileyerek 959 seviyesine indi. ABD dolarının diğer gelişmiş ülke para birimlerine karşı değerini gösteren DXY endeksi ayın son günlerinde borç tavanı krizinin çözülmesiyle birlikte aylık bazda %2,62 değer kazanarak 104,3 düzeyine yükselirken, EUR/USD paritesi Mayıs ayını 1,07 seviyesinde tamamladı. Dolar endeksindeki güçlenme paralelinde altın fiyatları Mayıs'ta %1,4 azalışla 1.962 USD/ons seviyesine geriledi.

DXY (Dolar Endeksi)

Mayıs ayında yurt içi piyasaların seyrinde seçim gündemi etkili oldu. Ay boyunca yön bulmakta zorlanan BIST-100 endeksi Mayıs ayını %5,8 artışla 4.887 seviyesinde tamamladı. 11 Mayıs'ta Aralık 2022'den bu yana ilk kez 500 baz puan seviyesinin altına inen Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi izleyen günlerde dalgalı bir seyir izleyerek ay sonunda 597 baz puan oldu. Mayıs'ta USD/TL aylık bazda %6,9 artarken, EUR/TL de %3,8 yükseldi. Bu dönemde 2 yıllık tahvilin faiz oranı 519 baz puan azalışla %11,95 seviyesine geriledi. Haziran ayının ilk günlerinde BIST-100 endeksindeki artışın sürdüğü, Türk lirasındaki değer kaybının devam ettiği gözleniyor.

TCMB politika faizini %8,5 seviyesinde tuttu.

TCMB Mayıs ayı Para Politikası Kurulu toplantısında piyasa beklentileri paralelinde bir haftalık repo faiz oranını değiştirmeyerek %8,5 seviyesinde tuttu. Toplantı sonrasında yayımlanan metinde güncel verilerin deprem bölgesinde

ekonomik faaliyetin beklenenden hızlı toparlandığını gösterdiği belirtilirken, orta vadede depremin Türkiye ekonomisinin performansı üzerinde kalıcı bir etkide bulunmayacağını belirginleştiği ifade edildi. Enflasyon görünümündeki iyileşmenin vurgulandığı metinde ayrıca, enerji fiyatlarındaki yüksek seyrin, ana ihracat pazarlarındaki zayıf iktisadi faaliyetin ve iç tüketim talebinde devam eden artışın cari denge üzerindeki riskleri canlı tuttuğu belirtildi.

CDS ve BIST-100

TCMB 27 Mayıs'ta yayımladığı yılın ilk Finansal İstikrar Raporu'nda, liralasma stratejisi kapsamında atılan adımların 2022 yılı başından itibaren sonuç vermeye başladığını, fiyat istikrarının kalıcı ve sürdürülebilir bir şekilde kurumsallaşması için söz konusu stratejinin tüm unsurlarıyla uygulanmaya devam edeceğini açıkladı. Raporunda, Türkiye'de diğer ülke ortalamalarının altında seyreden hanehalkı borçluluğunun gerilemeye devam ettiğine, reel sektör firmalarının likidite, kârlılık ve borç ödeme göstergelerindeki olumlu seyrin sürdüğüne dikkat çekildi.

Yurt dışı yerleşiklerin menkul kıymet portföyü...

TCMB'nin açıkladığı menkul kıymet istatistiklerine göre yurt dışı yerleşiklerin fiyat ve kur hareketlerinden arındırılmış hisse senedi portföyü 26 Mayıs itibarıyla Nisan ayı sonuna göre 585 milyon USD azalırken, fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış DİBS portföyü de 94 milyon USD geriledi. Böylece, yılbaşından bu yana fiyat ve kur etkilerinden arındırılmış olarak hisse senedi piyasasından 1.549 milyon USD tutarında yabancı sermaye çıkışı yaşanırken, DİBS piyasasına 515 milyon USD yabancı sermaye girişi kaydedildi. TCMB'nin brüt ve net uluslararası rezervleri 26 Mayıs itibarıyla sırasıyla 98,5 milyar USD ve -4,4 milyar USD seviyelerine geriledi.

Hazine iç borçlanma stratejisini açıkladı.

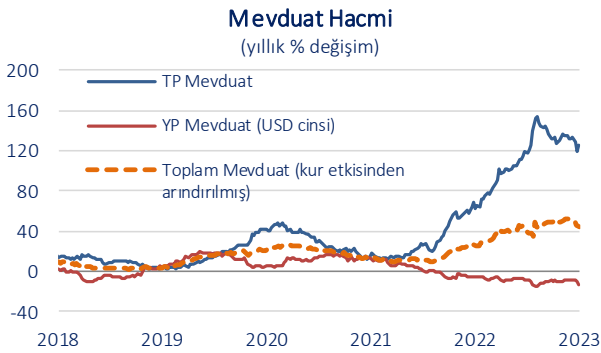
Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı iç borçlanma stratejisine göre Haziran-Ağustos 2023 döneminde yapılması öngörülen kesinleşmiş iç borç itfaları 311,2 milyar TL düzeyinde bulunuyor. Hazine bu döneme ilişkin finansman programında 215 milyar TL düzeyinde iç borçlanma planlandığını duyurdu.

Kaynak: Datastream, Reuters, TCMB

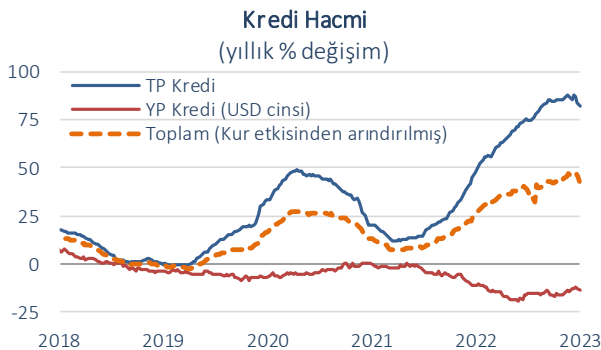
Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Sektörü

Kur korumalı mevduat hacmi 2,5 trilyon TL'ye ulaştı.

BDDK tarafından yayımlanan haftalık bankacılık verilerine göre 26 Mayıs itibarıyla toplam mevduat hacmi geçen yılın aynı dönemine göre %55,9 artışla 10,3 trilyon TL oldu. Bu dönemde TP mevduat hacmi yıllık bazda %125,8 artarak 6,2 trilyon TL'ye ulaşırken, USD bazında YP mevduat hacmi %14,1 azalarak 203,4 milyar USD ile Mart 2019'dan bu yana en düşük düzeyine geriledi. Böylece, toplam mevduat hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış %44,4 oldu. Kur korumalı mevduat hacmi 26 Mayıs haftası itibarıyla 2,5 trilyon TL seviyesine ulaştı. 2022 sonundan bu yana TL mevduat hacmindeki artış %30,6 olurken, USD cinsi YP mevduat %7,0 azalış kaydetti.

Toplam kredi hacmi 9,1 trilyon TL seviyesinde...

Bankacılık sektörünün toplam kredi hacmi yıllık bazda %51,3 artarak 26 Mayıs itibarıyla 9,1 trilyon TL'ye ulaştı. Bu dönemde TP kredi hacmi yıllık bazda %81,8 artışla 6,6 trilyon TL seviyesine yükselirken, TP kredilerin toplam krediler içindeki payı %71,8 oldu. USD bazında YP kredi hacmi ise yıllık bazda %13,9 daralarak 129,1 milyar USD seviyesine indi. Böylece, toplam kredi hacmindeki kur etkisinden arındırılmış yıllık artış %43,3 oldu. TP kredilerde yılsonundan bu yana kaydedilen artış %28,5

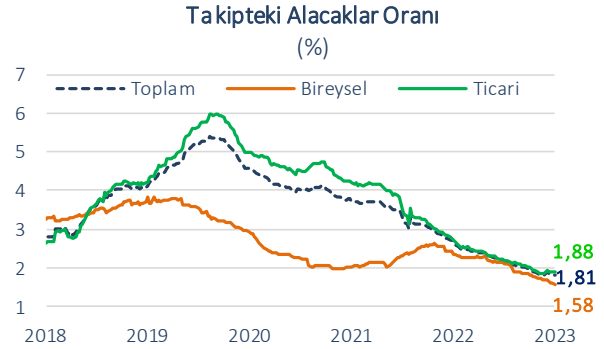
olurken, aynı dönemde USD cinsi YP krediler %17,6 oranında geriledi.

Tüketici kredilerindeki artış ivme kaybetti.

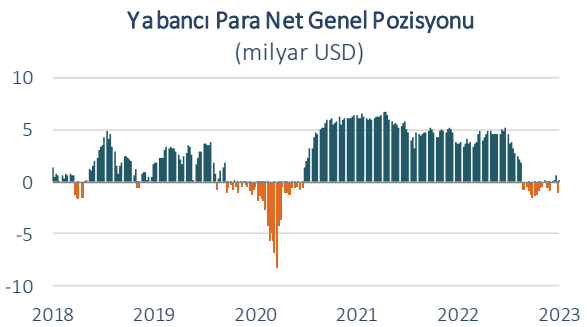
26 Mayıs itibarıyla tüketici kredilerindeki yıllık artış ivme kaybederek %57,8'e gerilerken, aynı dönemde bireysel kredi kartları bakiyesi %170,1 yükseldi. Bu dönemde taşıt kredilerindeki yıllık artış hızı da bir miktar yavaşlamakla birlikte %285,5 ile yüksek seyrini sürdürdü. Konut kredilerindeki yıllık artış hızı da %30,7 ile enflasyon oranının altında kalmaya devam etti.

Takipteki alacaklar oranı %1,81 oldu.

Kredi hacmindeki hızlı genişlemenin de etkisiyle 20 Nisan haftasında %1,80 ile tarihi düşük seviyesine gerileyen takipteki alacaklar oranı 26 Mayıs haftası itibarıyla %1,81 oldu. Bu dönemde takipteki alacaklar oranı bireysel kredilerde %1,58, ticari kredilerde %1,88 düzeyinde gerçekleşti.

Yabancı para net genel pozisyonu...

26 Mayıs itibarıyla bilanço içi yabancı para pozisyonu (-) 27.018 milyon USD, bilanço dışı yabancı para pozisyonu ise (+) 27.163 milyon USD seviyesinde gerçekleşti. Böylece, bankacılık sektörünün yabancı para net genel pozisyonu söz konusu haftada (-) 145,1 milyon USD oldu.

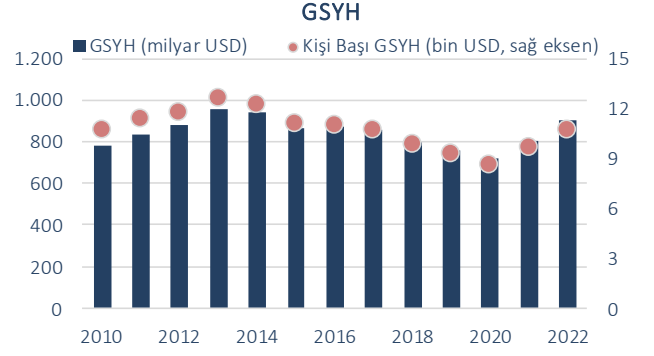
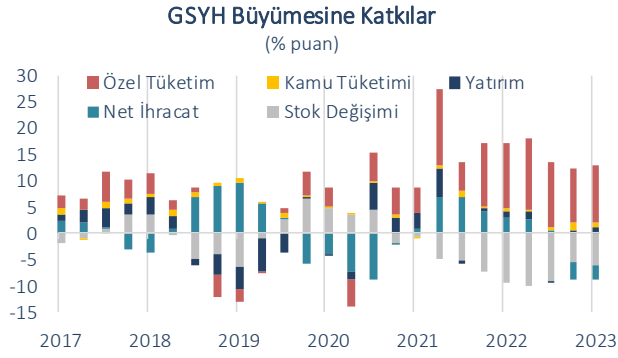

Genel Değerlendirme

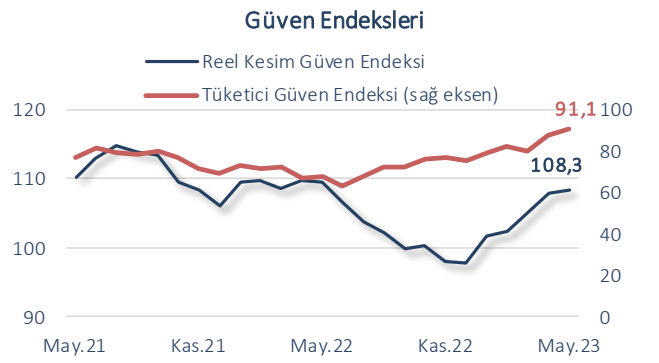
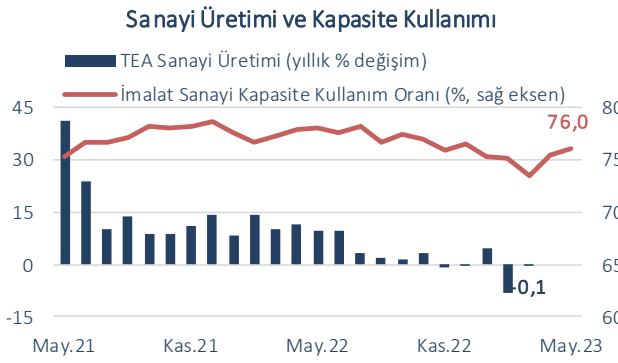
Mayıs ayında ABD’de borç tavanı limitine ilişkin gelişmeler küresel piyasaların ana gündem maddesini oluşturdu. Ay boyunca süren müzakerelerin etkisiyle küresel risk iştahı baskı altında kalırken, borç tavanının yükseltilmesine ilişkin yasa tasarısının Haziran başında onaylanması risk iştahının yeni aya yükselerek başlamasını sağladı. Öte yandan, önde gelen ekonomilerde sektörler arası ayrışmanın sürmesi paralelinde küresel ekonomik aktivitenin seyrine ilişkin endişelerin arttığı gözleniyor. PMI verileri Mayıs ayında ABD, Euro Alanı ve Çin’de imalat sanayiinde daralmanın sürdüğüne işaret ederken, hizmetler sektörü ivme kaybetmekle birlikte büyüme alanında kalarak ekonomik aktiviteyi canlı tutuyor. Küresel iktisadi faaliyetteki ivme kaybı paralelinde enerji başta olmak üzere emtia fiyatlarının aşağı yönlü seyri enflasyonist baskıları azaltırken, ABD ve Euro Alanı’nda yüksek bazın da etkisiyle enflasyon göstergelerinde belirgin iyileşme gözleniyor. Bu durum başlıca merkez bankalarının para politikalarında sıkılaştırma adımlarına ara verebileceğine işaret etse de, faiz patikasına ilişkin fikir ayrılıkları ve belirsizlikler devam ediyor. Ayrıca, küresel borç stokunun yükselişini sürdürmesi de yatırımcıların temkinli bir tutum sergilemesinde etkili oluyor.

Türkiye ekonomisi 2023 yılının ilk çeyreğinde zayıf ihracat performansına rağmen tüketim harcamalarındaki güçlü seyrin desteğiyle %4 oranında ılımlı bir büyüme performansı sergiledi. İkinci çeyreğe ilişkin öncü göstergeler ülkede iktisadi faaliyetin ilk çeyreğe kıyasla ivme kazandığına işaret ederken, ana ihracat pazarlarımızdaki resesyon endişelerinin net ihracat kanalıyla büyüme üzerinde baskı oluşturabileceği değerlendiriliyor. İthalattaki hızlı artışın sürmesi paralelinde genişleyen dış ticaret açığı cari denge görünümüne ilişkin beklentilerin bozulmasında belirleyici oluyor. Seçim belirsizliğinin geride kalarak yeni Kabine’nin oluşturulmasının ardından önümüzdeki dönemde yeni ekonomi yönetiminin açıklayacağı politikalar yakından takip edilecek.

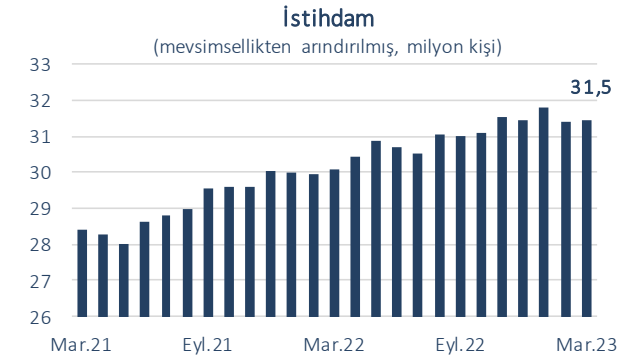
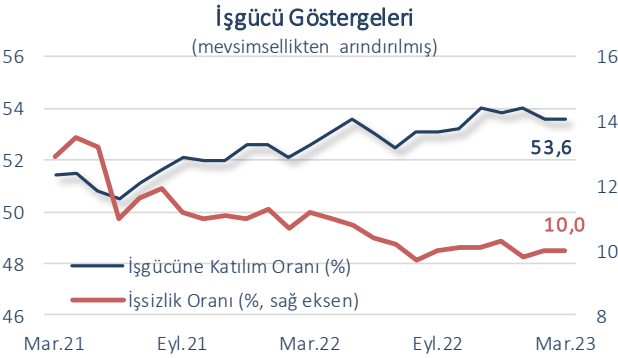
Büyüme

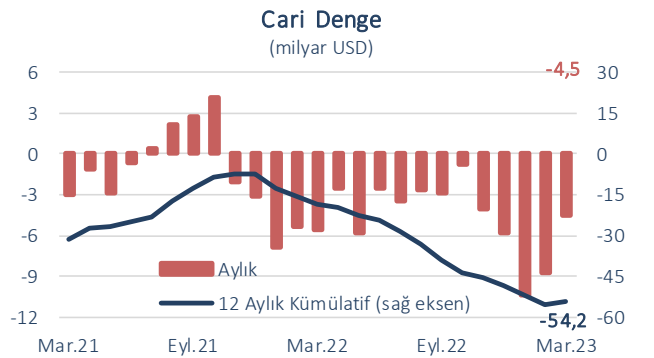
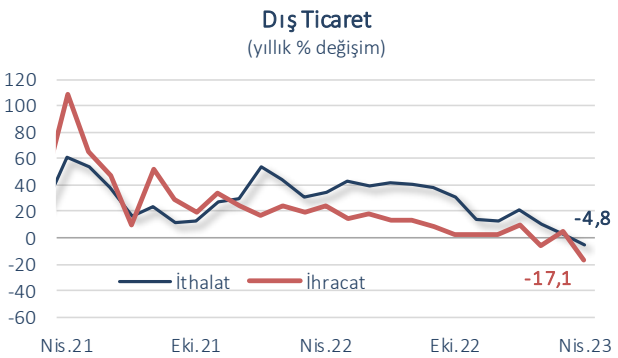
Öncü Göstergeler

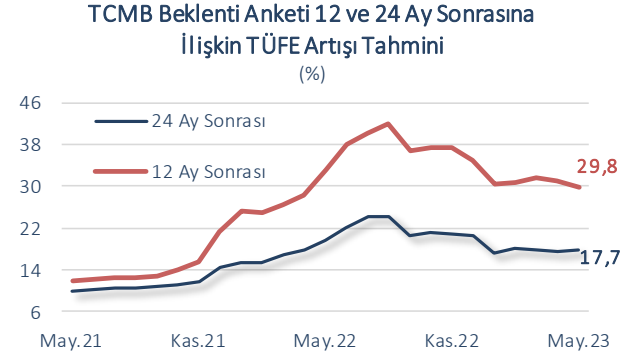
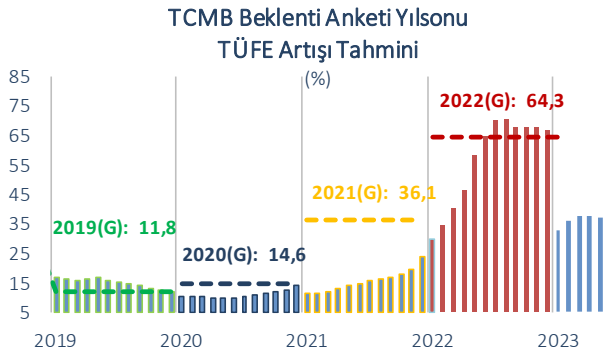
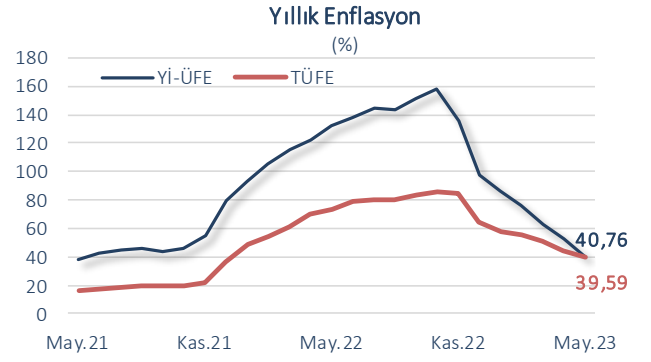
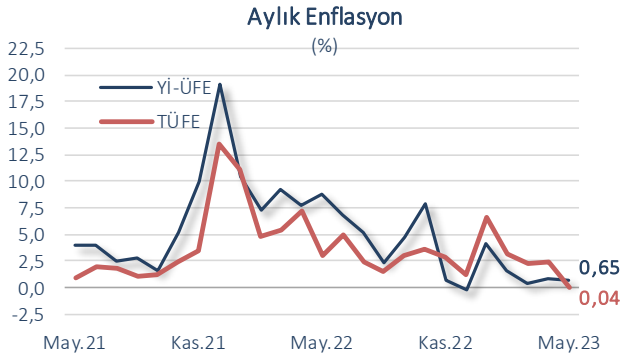
İşgücü Piyasaları

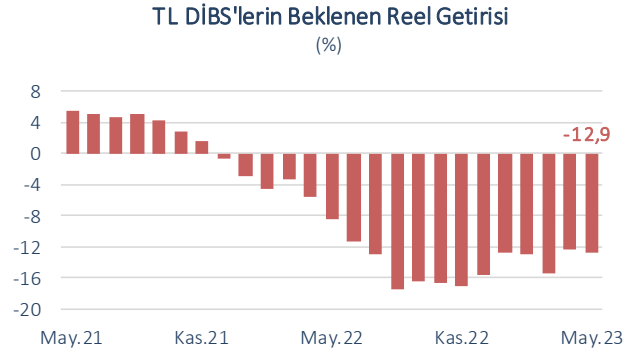
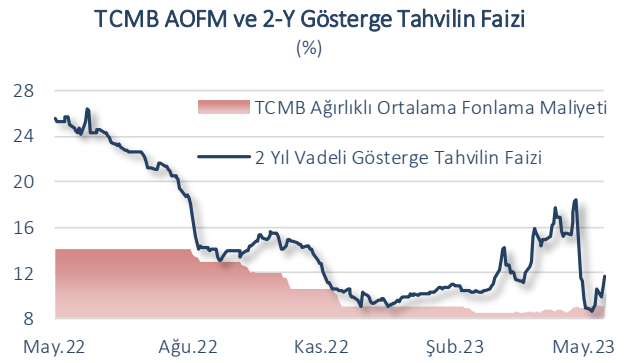
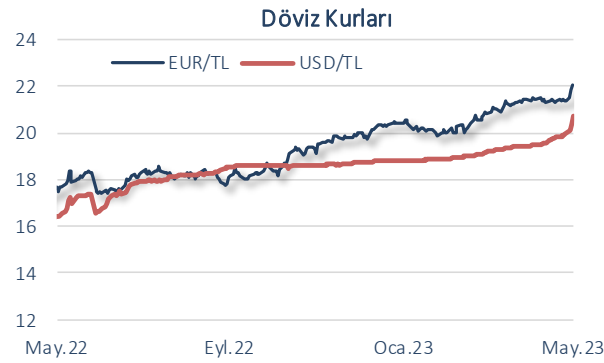
Dış Ticaret ve Ödemeler Dengesi

Enflasyon Göstergeleri

Döviz ve Tahvil Piyasaları

Türkiye Ekonomisi - Makroekonomik Göstergeler

Büyüme	2018	2019	2020	2021	2022	Ç1-23		
GSYH (milyar USD)	797	760	717	807	906	245		
GSYH (milyar TL)	3.759	4.312	5.048	7.249	15.007	4.632		
Büyüme Oranı (%)	3,0	0,8	1,9	11,4	5,6	4,0		
Enflasyon (%)						Mar.23	Nis.23	May.23
TÜFE (yıllık)	20,30	11,84	14,60	36,08	64,27	50,51	43,68	39,59
Yurt İçi ÜFE (yıllık)	33,64	7,36	25,15	79,89	97,72	62,45	52,11	40,76
Mevsimsellikten Arındırılmış İşgücü Piyasası Verileri						Oca.23	Şub.23	Mar.23
İşsizlik Oranı (%)	12,7	13,4	12,6	11,0	10,3	9,8	10,0	10,0
İşgücüne Katılım Oranı (%)	53,2	52,6	49,1	52,6	53,8	54,0	53,6	53,6
Döviz Kurları						Mar.23	Nis.23	May.23
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	76,3	76,1	62,0	47,7	54,9	59,6	58,9	
USD/TL	5,32	5,95	7,43	13,28	18,72	19,20	19,45	20,70
EUR/TL	6,08	6,68	9,09	15,10	19,98	20,85	21,47	22,07
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	5,70	6,32	8,26	14,19	19,35	20,02	20,46	21,38
Dış Ticaret Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Şub.23	Mar.23	Nis.23
İhracat	177,2	180,8	169,6	225,2	254,2	254,7	255,7	251,7
İthalat	231,2	210,3	219,5	271,4	363,7	372,3	373,3	371,9
Dış Ticaret Dengesi	-54,0	-29,5	-49,9	-46,2	-109,5	-117,6	-117,7	-120,3
Karşılama Oranı (%)	76,6	86,0	77,3	83,0	69,9	68,4	68,5	67,7
Ödemeler Dengesi ⁽¹⁾ (milyar USD)						Oca.23	Şub.23	Mar.23
Cari İşlemler Dengesi	-20,1	10,8	-31,9	-7,3	-48,8	-51,9	-55,3	-54,2
Finans Hesabı	1,1	5,1	-39,5	-6,0	-24,6	-28,7	-32,1	-35,3
Doğrudan Yatırımlar (net)	-8,9	-6,6	-4,6	-6,9	-8,1	-7,9	-8,4	-8,4
Portföy Yatırımları (net)	0,9	2,8	9,6	-0,8	13,4	12,0	11,0	8,9
Diğer Yatırımlar (net)	19,4	2,6	-12,6	-21,7	-42,3	-36,8	-36,1	-41,5
Rezerv Varlıklar (net)	-10,4	6,3	-31,9	23,3	12,3	3,9	1,5	5,7
Net Hata ve Noksan	21,1	-5,8	-7,6	1,4	24,2	23,2	23,3	19,0
Cari İşlemler Açığı/GSYH (%)	-2,5	1,4	-4,4	-0,9	-5,4	-	-	-
Bütçe Gerçekleşmeleri ⁽²⁾⁽³⁾ (milyar TL)						Şub.23	Mar.23	Nis.23
Harcamalar	830,8	1.000,0	1.203,7	1.603,5	2.941,4	710,7	1.044,8	1.445,2
Faiz Harcamaları	74,0	99,9	134,0	180,9	310,9	55,6	100,7	135,2
Faiz Dışı Harcamalar	756,8	900,1	1.069,8	1.422,7	2.630,5	655,1	944,1	1.310,0
Gelirler	758,0	875,3	1.028,4	1.402,0	2.802,4	507,9	794,7	1.062,7
Vergi Gelirleri	621,5	673,9	833,3	1.165,0	2.353,3	432,4	631,0	863,7
Bütçe Dengesi	-72,8	-124,7	-175,3	-201,5	-139,1	-202,8	-250,0	-382,5
Faiz Dışı Denge	1,1	-24,8	-41,3	-20,7	171,8	-147,2	-149,4	-247,3
Bütçe Dengesi/GSYH (%)	-1,7	-2,5	-2,4	-1,3	-0,9	-	-	-
Merkezi Yönetim Toplam Borç Stoku (milyar TL)						Şub.23	Mar.23	Nis.23
İç Borç Stoku	586,1	755,1	1.064,3	1.354,8	1.905,3	2.021,1	2.233,4	2.292,9
Dış Borç Stoku	481,0	574,0	773,4	1.490,0	2.127,9	2.190,0	2.253,5	2.295,2
Toplam Borç Stoku	1.067,1	1.329,1	1.837,6	2.844,9	4.033,2	4.211,1	4.487,0	4.588,1

(1) 12 aylık kümülatif

(2) Yılbaşından itibaren kümülatif

(3) Veriler Merkezi Yönetim Bütçesi'ne göre.

Türkiye Ekonomisi - Bankacılık Genel Görünümü

BDDK Tarafından Açıklanan Aylık Bülten Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

(milyar TL)	2018	2019	2020	2021	2022	Mar.23	Nis.23	Değişim ⁽¹⁾
AKTİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.344	15.844	16.385	14,2
Krediler	2.394	2.656	3.576	4.901	7.581	8.517	8.911	17,6
TP Krediler	1.439	1.642	2.353	2.832	5.110	5.995	6.353	24,3
Pay (%)	60,1	61,8	65,8	57,8	67,4	70,4	71,3	5,8
YP Krediler	956	1.015	1.224	2.069	2.471	2.522	2.559	3,5
Pay (%)	39,9	38,2	34,2	42,2	32,6	29,6	28,7	-11,9
Takipteki Alacaklar (brüt)	96,6	150,8	152,6	160,1	163,4	158,7	170,3	4,2
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	3,9	5,3	4,1	3,2	2,1	1,8	1,9	-11,1
Menkul Değerler	477	660	1.022	1.476	2.370	2.740	2.779	17,3
PASİF TOPLAMI	3.867	4.491	6.106	9.215	14.344	15.844	16.385	14,2
Mevduat	2.036	2.567	3.455	5.303	8.862	9.956	10.350	16,8
TP Mevduat	1.042	1.259	1.546	1.880	4.779	5.900	6.177	29,2
Pay (%)	51,2	49,0	44,7	35,5	53,9	59,3	59,7	10,7
YP Mevduat	994	1.308	1.909	3.423	4.083	4.057	4.173	2,2
Pay (%)	48,8	51,0	55,3	64,5	46,1	40,7	40,3	-12,5
İhraç Edilen Menkul Kıymetler	174	194	224	310	325	324	331	1,7
Bankalara Borçlar	563	533	658	1.048	1.432	1.469	1.505	5,1
Repodan Sağlanan Fonlar	97	154	255	587	540	539	566	4,7
ÖZKAYNAKLAR TOPLAMI	421	492	600	714	1.407	1.596	1.565	11,3
Net Dönem Kârı/Zararı	54,1	49,0	58,5	93,0	431,6	107,2	144,7	-66,5
RASYOLAR (%)								
Krediler/GSYH	63,7	61,5	70,9	68,0	50,5			
Krediler/Aktifler	61,9	59,1	58,6	53,2	52,8	53,8	54,4	-
Menkul Kıymet/Aktifler	12,3	14,7	16,7	16,0	16,5	17,3	17,0	-
Mevduat/Pasifler	52,7	57,2	56,6	57,5	61,8	62,8	63,2	-
Krediler/Mevduat	117,6	103,5	103,5	92,4	85,5	85,5	86,1	-
Sermaye Yeterliliği	17,3	18,4	18,7	18,4	19,5	17,7	17,0	-

(1) Yılsonuna göre % değişim

Kaynak: BDDK, TÜİK

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.